

ПИЈЕМОНТ

ДИРЕКТОР: Бранко Божовић

Оснивач: ЉУБОМИР С. ЈОВАНОВИЋ

Уредник: Коста М. Луковић

Балкански савез

Изгубивши сваку наду, да ће изаћи на крај са армијама држава Тројног Споразума на главним ратиштима, германске државе обратиле су своју пажњу на Блиски Исток. Помоћу немачког злата Енвер-паша удесио је да се Турска умеша у рат. Сада германска дипломатија покушава да наговори Бугарску да с леђа нанесе издајнички удар Србији. Ради тога Немци позлеђују ране, које је бугарском самољубљу нанео несрећан исход прошлог балканског рата и саблажњују бугарску владу лаком добити — заузећем српске Македоније. Заједно с тим аустриска војска се спрема да прегазу Србију. Види се, да аустро-угарска дипломатија занемарује обавезе према Србији, које су на себе узеле Румунија и Грчка. У Берлину и Бечу све мере својим сопственим мерилом и сматрају Букурешки уговор као ништавно парче хартије. С друге стране уништење Србије потребно је аустро-угарским политичарима стога, да би имали, у својим рукама једну залогу, која би учинила, да при коначним преговорима могу добити колико толико сношљиве услове мира.

Такво стање ставило је руској дипломатији тежак задатак поновног васпостављања балканског савеза, само на широј основи, да у њ уђе и Румунија. Овај је задатак тежи него икад досад, али при извесним условима није неизвршим. Животни интереси свих хришћанских балканских држава слажу се у основи. Румунија, Србија, Бугарска и Грчка подједнако су заинтересоване, да из Европе што пре ишчезне турска владавина, која је стална претња за те четири државе, које су међу собом поделили бивше територије Отоманског царства од Марице до Дунава и Једрена. Нимало мања претња за балканске државе јесте аустро-угарска опасност. Почињући рат са Србијом аустро-угарски политичари, као што се види из докумената, које су Енглези објавили у „белој књизи“, намеравали су, да се пробију до Солуна. Кад би се ови широки планови дунавских стратега остварили, Румунија, Бугарска и Грчка претвориле би се у просте покрајине Хабзбуршке империје. Македонија лежи на путу Аустрије ка Јејеском Мору, те према томе бугарски суперационалисти узалуд маштају да помоћу германских држава дођу до Солуна.

Ако Србија буде уништена, доћи ће ред на Румунију и Бугарску, а затим на Грчку. Напротив протеривање Турака из Европе и подела двојне империје откривају широке

перспективе за остварење националних идеала балканских народа. Преко је потребно, да се договоре међу собом.

На несрећу, проклети рат, који је отпочео по наредби генерала Савова, ископао је провалију између Бугарске и њених бивших савезника. Уместо да се хладно расуђује на Балкану је завладала политика страсти и мржње. Угасити пламен мржње и освете могао би само гест великодушности једне стране. Бугарска би тај гест могла лакше учинити, зато што се за њу не би могло рећи, да је то учинила из неискрености и страха: Бугарска не би Србији помогла наморана околностима него према својој слободној одлуци. Међутим и Србија у прошлој години добровољно је одбрала своју част, те би сад Срби на прве знаке пријатељства од стране Бугарске, могли широко да изађу на сусрет бугарском народу. Пре свега треба наћи заједнички језик, а затим неће бити нарочито тешко да се нађе заједничка основа. Ако Бугарска уђе у Балкански Савез она се може надати да ће понова добити земље у којима преовлађује бугарско становништво. Али ни у ком случају државе Тројног Споразума не могу допустити да се створи Велика Бугарска на развалинама других држава Балканског Полуострва. Судбина Блиског Истока биће решена, на крају крајева, не на Балкану него на бојиштима Пољске и Белгије.

Будући Балкански Савез, ако буде створен, мораће своје оружје одмах да управу против Аустро-Угарске и Турске. Само се тако може испунити с чашћу дужност коју је балканским државама уделио ток догађаја. Девиза „Балкан Балканцима“ треба да одушеви балканске земље, којима не може бити свеједно да се хапсбуршка монархија угњезди међу њих. Да ли ће руској дипломатији поћи за руком да остваре ову лозинку показаће скоро будућност.

„Руское Слово“

Новости из рата

Како су Немци бранили Чинг-Тао

Пекиншки дописник „Дејли Телеграфа“ јавио је свом листу једну занимљиву ствар из опсаде Чинг-Тао.

Званични извештаји енглеског посланства у Пекингу тврде, да су сами Немци брижљиво припремили предају Чинг-Тао и то на необичан начин.

Немци су отворили силну артиљеријску ватру и истрошили су сву своју муницију, само да не би дочекали ба-

јонетски напад и да се могу с неким разлогом раније предати. На једну потпуно празну пољану они су избацили више од 1300 граната. Топови су пуцали са највећом брзином и учестаношћу, ма да пред немачким позицијама није било ниједног Јапаница. А и немачка пешадија пуцала је дап и ноћ у ваздух да би истрошила патроне.

Тај немачки начин одбране тврђаве јако је утицао на Кинезе и кинеске новине, које су се клањале пред немачком моћи, сад су измепиле топ.

Заузимање Тарабоша

— Црна Гора намерава да заузме Тарабош —

Црногорски Министар Спољних Послова г. Петар Цаменац изјавио је дописнику „Корњере дела Сера“:

— Стога што је Грчка заузела Епир, а Италија Сасено, Црна Гора задржава слободу акције.

По мишљењу поменутог дописника Црна Гора намерава да заузме Тарабош.

Једна опомена

— Краљ Карол опомену је Белгију да се чува Немачке —

Холандски листови објавили су овај занимљив факат: Покојни краљ Карол опомену је још 1913. године Белгију, да се припреми за рат, „пошто, — говорио је он, — чудо, које се десило 1870 године, кад је Белгија остала читава, неће се више поновити“.

Овај савет краља Карола саопштен је на једној тајној седници белгиског парламента и тек тада пристала је опозиција да гласа за нове војне кредите, као одговор на повећање наоружања у Немачкој.

Руси се приближују...

— Паника у Аустро-Угарској. —

Глас, да Руси туку свугде Аустројанце изазвао је у двојној монархији праву панику. Наредба мирном становништву Кракова, да се исели из вароши, убила је и последњу наду у победу. И ако се железничке карте продају и за Беч, у престоницу се нико не пушта.

У Бечу, досад још пуном вере, почињу да осећају, да је све изгубљено. Извештаји о „победама“ у Србији, са описима најситнијих појединости и обећањем, да ће се у Беч доводити заробљеници, не производе никакав утисак. Покушаји да се приреде манифестације због „победа“, потпуно су пропали. Свугде је страх. Чују се гласови против Немачке.

За расположење у Мађарској најкарактеристичнији је захтев графа Тисе, који захтева, да се

сва мађарска војска врати у Мађарску, да брани своју земљу.

У Чешкој се води велика пропаганда за потпуну аутономију. Чесима су обећали, да ће после рата потпуно испунити њихове захтеве.

Немци и култура

— Руси су приморани да руше историске споменике. —

Војна руска команда у великој је забуни због места, која су Немци изабрали за топове и митраљезе против руских аероплана, као и за радиотелеграфске станице, које су намештене у сред Кракова, по кулама старих историских католичких цркава, као и на споменицима. Из тога се види жеља војних власти немачких, да натерају Русе, да бомбардују ову пољску варош, чија утврђења сачињавају последњи отпор Хабзбурговаца.

Нова стратегија

— Немци покушавају да ратују на нов начин. —

Полико се може судити по догађајима на нашем фронту од самога почетка рата, Немци примењују нову офанзивну стратегију, која се оснива на брзом повлачењу. Они покушавају да наступу својом „муњевитом“ брзином. Ако наиђу на јак отпор и ако се покаже немогуће у даноме правцу задати решавајући удар, — они одступају и при том, колико је могуће брже, купе рањенике и покушавају да изађу из сфере утицаја непријатеља.

У позадини је већ припремљен нов план операција, састављени су планови превоза и по многобројним железничким пругама војску брзо пребацују на нови фронт, да би одмах могли наступати у новом правцу. При том се час додају неки нови фактори, — свеже трупе, тешка артиљерија, нови командант, који још није тучан или чак по некад долази и сам цар Вилем на свом муњевитом аутомобилу, који га у случају невоље односи натраг у „Фатерланд“.

На тај начин поступили су Немци августа месеца у Источној Пруској; после силног надирања на Вержболову, они су били принуђени да одступе и да се брзо повуку ка Менингсбергу; затим су скупили и уредили војску код Остерода, придодали јој тешку артиљерију из тврђаве на доњој Висли и почели су жестоко нападати на положај Солдау—Аленштајн. Први пут овај начин у почетку показао се као повољан, — Немци су наступали до границе, ушли у сувалску губернију и дошли су до Њемена, али су ту наишла на јак отпор и после упорних бојева они су наново били приморани да се повуку на границе.

Требало је почети наново, али

Ситуација

— Кратки извештаји са свих бојишта. —

Београд, 15. новембра.

На нашем ратишту ситуација не задаје бриге. На крајњем левом крилу, на линији Косјерић—Бајина Башта—Мокра Гора, наше су се трупе нешто повукле. Али на центру, а нарочито на десном крилу имали смо успеха.

Код Лођа Руси довршавају битку, у чијем су току они заробили један немачки корпус. Очекује се дефинитиван свршетак битке, која је за Немце катастрофална.

На западу нема важних промена. Као што смо већ једном приликом рекли, на том бојишту борбе су веома дуготрајне и тешко се могу у њиховом току приметити велика померања. Савезнички положаји јесу веома добри.

при последњој операцији Немци су се толико залетели и увели су у борбу толико војске, да је требало две недеље за наступање на другоме фронту.

Крајем септембра велике силе биле су концентрисане на фронту Калиш—Ченстохов и противник се кренуо према Висли на Варшаву—Ивангород под командом „непобедимога“ генерала Хинденбурга (који је затим потучен код Друскенџика и Августова, о чему су Немци ћутали!); овде опет отпор — отпор и брзо надирање наше славне војске, и Немци су се почели журније повлачити преко програма, не сарањујући мртве, закопавајући материјал и губећи митраљезе, топове и остављајући много заробљеника.

Ипак, успели су да се повуку, и да се концентришу око Торна и 1. новембра почели су ново наступање — Немци од Торна наступали су обема обалама Висле на фронту Плоцк—Варта — међутим, како изгледа, они су већ исцрпели све своје резерве.

Међутим наша војска је опет ушла у Источну Пруску: са истока ка Мазурским језерима и са југа према Солдау, у Зависланском крају на југу отерали су Немце до линије Калиш—Ченстохов, а Аустројанце до самога Кракова.

Као што је речено, Немци су почели наново наступати од Торна, обема обалама Висле. Обема обалама Висле! То је нова ствар; они су учинили велику глупост, што су одвојили војску тако великом преградом, као што је В и с л а, а нису имали обезбеђених прелаза (свм Торна) а на тако што до сад се није усудио ни један војсковођа (свм аустријскога).

Најзад, немачка војска, а нарочито стални кадар, веома је из-

држљива. Строга, чак и сурова дисциплина начинила их је машинама, да се слепо покорavaju наредбама и нова германска шаховска стратегија са брзим одступањем на крају крајева унела је деморал и у најбоље армије.

Код Аустријанаца у почетку рата није било никакве стратегије. — они су одмах изгубили половину Галиције; али су Немци своје пријатељу саопштили свој проналазак: после првога наступања на Лублин—Холм под командом генерала Данкла и Ауфенберга Аустријанци су успешно извршили „брзо“ одступање и тиме су заиста спасли један део своје војске. Затим су предузели са савезником друго наступање обалама Виеле и на великом фронту до Черновица — као веле ваљда ће негде успети!

Али тада је командовао само генерал Данкл без Ауфенберга. Нису нигде успели и на целом фронту Аустријанци су били одбачени са великим губитцима.

Да ли ће бити трећи напад овога пута са Ауфенбергом без Данкла или ће се изменити командом над крилима?

„Руски Инвалид“

Демонстрације у Берлину

— Гладни Берлинци траже мир —

Један Данац, који је из Берлина ово дана допутовао у Копенхаген, прича о великим демонстрацијама, које су избиле у кварту Моабит. Били су растурени плакати са позивима: „Доле с ратом!“ „Вратите нам очеве и синове!“ „Дајте нам хлеба!“ Полицијаци су растерали демонстранте, а неке су похапсили. Тада се жене баце на полицијаше с узвиком:

— Ви ћете проћи само преко наших лешева. Ми нећемо престати да тражимо мир.

Полиција је добила наредбу, да се према демонстрантима понаша пажљиво и да избегава сваки сукоб.

Последице рата

У Немачкој нестаје и кромпира

Изгледа да у Немачкој скаче цене кромпирима. Рђав знак. Кромпир је главна народна храна. У Берлину већ одавно утврђене су максимум цене и кромпир се продаје по десет пара килограм.

Немачка влада приморана је да интервенише да се у-

врди нови максимум у Баденској војводини. „Франкфуртске новине“ од 25. октобра јављају да се од тада не доносе више у Вормс и Дармштат на пијацу кромпири, сем из непосредне околине. Боје се картела и траже да војска купује у име вароши.

Изглед Келна

— Како изгледа Келн у рату —

Дописник једног амстердамског листа, који је пре кратког времена учинио кратак излет у Келн, вели да ова варош личи на велику болницу. Свугде се виђају официри на штакама, рањеници са завијеним рукама, ногама и главама.

У колима и трамвајима стоје кутије Црвеног Крста и других хуманих друштава.

У вароши је велика војничка ужурбаност. Дворишта касарнска су пуна регрута, који се вежбају. Војни аутомобили непрекидно јуре. Официри имају пуне руке посла

Људи на улицама изгледају брижни и често очајни. Они почињу да сумњају у истинитост извештаја са бојишта, који су излепљени по изложима дућанским.

У Шлезвигу

— Побуна против Немаца. —

Немци су у Шлезвиг-Холштајну још одмах у почетку рата почели да хапе виђеније Данце. Међу осталима ухапшен је и секретар земљорадничког савеза сељака Данаца, граф Жак-Шакенбург. Сва су документа сада предата лајпцишком суду, који ће графу султити за репретирају.

Међу Данцима, који су под немачку власт потпали 1866. године, осећа се велико врење. Они се надају, да ће при евентуалном распаду Немачке опет добити слободу и постати слободни грађани Данске.

Са своје стране, Немачка претпоставља да може доћи до сукоба и са Данском. Зато је убрзано шпионирање данских обалских утврђења. Нема дана, а да се у близини тајних радова на утврђењама Копенхагена не примеће сумњива лица. У целој Данској завладао је због свега овога велико огорчење против Немаца и Немачке.

ништа задржати.

Зачу се пуцањ и многи коњи попадаше, али су други прешли преко њих у бесноме јуришу.

Гуска, увек на челу, изгледаше као демон, толико се бацакао на своје коњу. Махао је својим дугачким копљем и викао је страшним гласом:

— Ево их! Ево их!... Ах! свиње, они се плаше! Беже као зечеви... Браћо! Браћо! Брже! Ево их! Ево их!...

Пуцањ јако проломи ваздух и три Козака избачена из седла, погинуше, њихови коњи су и даље бесно јурили. Они су такође хтели да се туку, да освете своје побијене господаре, и како од њих истрчаше пред целим одредом, и изгледали су да воде друге.

Изненада се појави бели дим а одмах затим јак пуцањ затресе ваздух: Козаци су били дочекани артиљеријском ватром и непријатељском коњицом, која је бежела на батерији, сакривеној иза јед-

Деморал у немачкој војсци

— Стање у немачкој војсци —

Листу „Тид“—у јављају из Амстердама и Брижа да је у немачкој војсци настала узнемиреност; војници су почели кривити официре за непотребне жртве на обалама Изера. Предузете су мере да се спречи дезертирање, које сваког дана узима све већег маха. Војницима је забрањено да станују по приватним становима, за јер је било случајева, да су војници узимали грађанско одело и бежали. Неколико официра извршило је самоубиство.

Крупови приходи

— Крвљу умрљано злато. —

Фирма Крупа издала је за протеклу рачунску годину биланс, из кога се види, да има чистог прихода 40,000.000 марака.

Акционари су примили дивиденду од 12% а прошле године било је 14%.

По једним вестима акционарски капитал увећаће се са 180 до 250 милиона марака. Према копенхашким извештајима капитал ће бити повећан на 70 милиона марака, да би се што пре рашириле неколике радионице. Цео тај капитал уплатиће сама Крупова породица.

Познато је, да Круп има веома много удела у стварању оног расположења немачког народа, које је изазвало овај страховити рат. Свима могућим средствима изазивају се разоборице Немачке, само да би Крупова фабрика могла да добије што више порућина. „Оружани мир“ био је средство, којим су се неки капиталисти богатали.

Експерт за пљачку

— Докле иду Немци у методичности. —

У немачкој војсци постоји један необичан положај... експерт за пљачку. За овај куриозум сазнао је један француски трговац са уметничким предметима, кога је рат затекао у Белгији.

Онога дана, кад су Немци заузели Брисел, сретне тај трговац у бриселским улицама једног свог колегу из Минхена, такође тргов-

ног брежуљка.

Козаци су видели, да су упали у замку; њихов бес постаде још жешћи и полегнувши на своје коње они су викали и мамузали своје коње да јуре брже. Непријатељска фулад три пута су прелазила преко њихових глава и сваки пут су се Козаци смејали, али тај је смех био тако страشان, да су се тице уплашиле.

Али четврти пут цео један ред био је покошен.

— Гадови! викао је још Гуска, већ промукао, гадови! гадови!

Козаци, који су јурили за њим, такође су викали да су готово промукли. Пуштали су промукле гласове, савијени на својим изнуреним коњима, гласове неартикулисаних и страшних, који су позивали да они желе убијати, убијати, убијати!

Али они још нису дошли на крај равнице и пред њима су се дизали само бели димови, који су се полако пењали према небу.

ца са уметничким предметима. У неколико изненађен овим сусретом он запита Немца:

— Шта ћете ви овде? Ја мислим да ви нисте војник?

— Нисам, — одговори Немац.

— Ја сам прикомандован у армију као стручњак за оцену умет-

ничких предмета у земљама, кроз које ће проћи наша армија.

Поштовани стручњак имао је зацело много посла код немачког престолонаследника, који је опљачкао чувени замак Реј, изневши из њега неколико аутомобила пуних уметничких збирани...

Са нашег ратишта

(Извештај Врховне Команде)

БОЈЕВИ НА ОБАЛИ ЉИГА

Крагујевац, 15. новембра

У току 13. новембра водили су се бојеви на десној обали Љига и Палешке Реке. Овога дана бојеви су се завршили успешно за нас.

НАШИ УСПЕСИ КОД КОНАТИЦЕ

Код Конатице продужена је борба са непријатељем у којој су се наше трупе вло храбро држале. Непријатељ није имао никаквог успеха на тој страни.

КАТАСТРОФА ЈЕДНЕ НЕПРИЈАТЕЉСКЕ ЧЕТЕ

Покушај непријатеља да код ушћа Колубаре пребаци једну чету, завршио се катастрофом. Чета је уништена, а један мањи део заробљен је.

УЖИЧКИ ОДРЕД

Наша ужичка војска у току 13. новембра заузела је одређене нове положаје.

НА ДРУГИМ ФРОНTOVИМА

На осталим фронтovima није се десило ништа значајније.

ОСИГУРАНА ЈЕ НАША ПОБЕДА

Према досадашњим кратким извештајима у току 14. новембра вођени су бојеви на целој линији. Ми смо заробили преко 1500 непријатељевих војника и 20 официра.

УСПЕХ ЦРНОГОРСКИХ ТРУПА

Цетиње, 14. новембра

Аустријанци 10.000 на броју, већ четири дана очјино нападају на црногорску војску која брани пролаз између Вишеграда и Увца, где је црногорска војска дошла на место српскога одреда, који се помакао мало северније, да би дао отпора Аустријанцима, који

обезглављеним вођом, који их је водио у смрт.

Рудолф Дарценз.

Курди

— Турске нерегуларне трупе. —

У Ростов, на Дону доведена је прва партија заробљених Курда, — око 700 људи, ухваћених на путу за Бајазит. Са Курдима заробљена су и три турска официра.

Заробљеници изгледају врло бедно. Дроњави, боси, изнурени, они не изгледају ни мало на војнике. Гомила несрећника и дивљака...

Велики број од њих, тако су они сами изјавили, су овчари и кад су ушли у војску надали су се доброј пљачки.

Још дуго пред напад Турака на Русију, по курдским селима ишле су оце, позивајући право-

Јуриш

Где су они?

Стојећи на узентијама, тако је викао, страشان и леп, са лицем, на коме се одражавало клање, са очима, из којих је светлела смрт.

Официр не одговори ништа, али учини један гест, који је показивао простран хоризонт и исукавши сабљу викну:

— Јуриш!

— Они су тамо! Они су тамо! — викао је Гуска, који се исправио што је више могао; изгледаше да је порастао на своје малом ратном коњу, једва чекајући да почне сеча. Мамузну свога коња, јурну напред праћен својим људима, који су викали у глас:

— Они су тамо!

Земља протутња под копитама бесних коња. Изгледало је као узбуњена бујица, која се разлива преко равнице и коју не може

се узалуд троше да би само истерали српску војску из њених позиција. Црногорци су одбили 11., 12., 13. и 14. новембра све те аустриске нападе, са знатним губитцима по непријатељу, који је не извесним тачкама био разбијен, оставивши нам много заробљеника.

Аустриска је војска потпуно деморалисана

Аустриски заробљеници признају, да је цела аустриска војска обавештена о очајној ситуацији, у којој се налази дуалистичка монархија и да аустриски војници више не верују у лажне вести из званичног извора о тако званим победама њихове војске. Заробљеници говоре, да је аустриска војска толико деморалисана, да је генерал Поћорек наређивао више пута, да се војсци прочита дневна заповест, у којој се тврдило да су Аустријанци још августа месеца заузели Цетиње и Београд.

Немци у пљену

— Волију се предати, но гинути. —

У извештајима немачког министарства војног примећено је да нарочито рубрика „Пропали без вести“ има у себи много имена. Сад „Келнске Новине“ доносе да од целокупног броја немачких губитака 36 од сто долази на „пропале без вести“, или простије речено заробљене.

Ако савезници у ратној оштети захтевају да им се плате трошкови око издржавања те војске заробљеника, то ће много повећати контрибуцију.

Расадник печурака

— Генерал Клок као шпион. —

Прошлог пролећа допутовао је у Соасон, око кога се сада бију крвави бојеви, један постарији господин, веома пријатан и раскошан. У хотелу се записао под именом Клок и рекао да путује ради уживања, да би упознао Француску. Он је замолио, да му покажу све, што је интересантније у Соасону, па између осталог и познате камене мајдане, познатих из рата 1814. године.

У тим мајданима пре сто година 200 Руса дуго су се држали против знатног броја Француза, који су их одатле напослетку истерали димом.

Ти су мајдани били већ одавно напуштени и само су к себи примамљивали туристе, којима су становници Соасона причали догађај са Русима.

На неко време после одласка Клука из Соасона, у ту варош дошли преставници неког немачког друштва, који купе мајдане да у њима начине расадник печурака.

Сад се напослетку сазнало, какве су печурке у мајданима произвели нови господари. Немци су ту сакупили огромну количину хране и претворили мајдане у праву подземну тврђаву.

Кад су Соасонци видели фотографију генерала фон Клука, они су у њему упознали оног радозналост туристу.

Наше финансије

— Кулантно одговарање својим обавезама —

Управа Државних Монопола исплатила је потпуно ажурирете свију зајмова за 1914. год. и то:

2% лутријских од 1881. године динара 1,092.362.18.

Дувански дозови од 1888. год. динара 48.500.—

4% конвертовани од 1895. год. дин. 14,535.200 —

5% монополски од 1902. год. дин. 3,300.000.—

4½% жељезнички од 1906. год. дин. 4,800.000.—

4½% за наоружање од 1909. г. дин. 7,500.000.—

5% ратни од 1913. године дин. 8,025.000.—

Свега дин.: 39,301.062.18

На овај начин она нема ништа да плаћа у иностранству до краја месеца априла 1915. године у отплату државнога дуга.

Мислимо, да о државном правилном финансирању најречитије говоре напред изложене цифре.

Дневне вести

Верификациони одбор

Верификациони одбор поднео је извештај Народној Скупштини о избору тројице народних посланика за председнике општина. На њихово место долазе нови посланици. Листа за округ пиротски исцрпљена је са које је један од споменутих посланика.

Нестали официри

Званично је објављено да су нестали ови официри: Глигорије Марковић, пешадијски мајор, Драгутин Ј. Спремић и Јован Попадић, резервни пешадијски поручници, Михаило Јовановић, пешадијски потпоручник и Милорад Мишић, инжењерски потпоручник.

Становништво у Београду

Према подацима Општине Београдске у Београду има 18.000 становника, који примају помоћ. Свега пак становника има око 30 хиљада.

† Мајор Петковић

У једном од последњих бојева погинуо је пешадијски мајор Милутин Петковић. По којим Петковић важио је као један од најспремнијих и најхрабријих у својој генерацији. Слава му и вечан помен!

Дрва Министарства Привреде

У Министарству Привреде налази се још 500 метара дрва. Данас пак у Београду има један велики број сиротиње који нема средства да набави дрва, нарочито кад се узме огромна цена по којој се дрва продају. Поред поменутих дрва Министарство има још 200 метара исечених за своје канцеларије, те нема разлога да задржава и оних

500 метара. Скрећемо пажњу надлежним да је неопходно потребно да се и овај остаток распрода сиротињи и то свакоме по један метар. У противном може се десити да сами грађани реше то питање.

За избеглице

Коло Београдских Милосрдних Сестара и Одбор за прикупило топлог одела за војнике послали су један део ствари, добијених добровољним прилозима, а које се не могу употребити за војнике у Аранђеловац да се подели бегунцима из Мачве и Подриња.

ДИМИТРИЈЕ ТУЦОВИЋ

Један од изразитих представника наше млађе генерације и од најагилнијих чланова српске социјал-демократске странке, Димитрије Туцовић пао је у овој очајној и светој борби. Он, који је увек био примеран борац за културно дизање нашег друштва, трагично је завршио свој пуни и борбени живот у тренутку када његова отаџбина са дивном енергијом рањеног лава брани своје право на живот и културу.

Туцовић је био интелигентан човек и он је са двојицом - тројицом својих другова прекинуо са ранијим утопистичким социјализмом, схватио га шире, трезвеније и од њега у главном наш социјализам добија европски карактер. За радничку класу у Србији он је учинио врло много, био не само њен добар и истрајан вођа и учитељ. Политичко и културно развијање нашег радничког све-

та последње деценије у многоме је његов труд, његова стална вера у оно што је мислио, — у крајњу победу своје науке.

Може човек не бити социјалист, бити му и противник, па ипак увиђати, да су људи, као што је био Туцовић насушна потреба земље која хоће напред.

Као новинар Туцовић је ишао у прве редове. С једним лаким и јасним стилем, добром дијалектиком и солидним познавањем предмета о којима је писао, Туцовић је био један из оних малог броја људи који су се, сваки на свој начин, латили тако тешког задатка, да нашу заосталу журналистику дигну на један виши ниво. Н.

ТЕЛЕГРАМИ

Америчко милосрђе

ПЕТРОГРАД, 14. новембра. — Стигао је у Европу један велики ратни амерички брод, с поклоном за војнике који ратују.

Нереди у Мексику

ПЕТРОГРАД, 14. новембра. — Избили су велики немири у Мексику. Гомила је олјачкала слаглиште оружја и обезоружала полицију.

Ратна пошта

Моли се сваки онај, који буде што звао о Сави Степановићу, редову I батерије, I дивизиона III артиљераског пољског пука, из Београда, нека јави његовом ујаку Алекси Илићу, типо рафу, уредништво „Пијемолта“, Београд.

Последње вести

Поновно заузеће Димида

Петроград, 14. новембра

Савезничка флота бомбардовала је немачке позиције код Зебрижа и напела је непријатељу тешких губитака. Јавља се, да су савезници поново заузели Димид.

На западу нема промена

Париз, 14. новембра. Службено

У Белгији је потпун мир. У центру канонада без пешадијских напада. Никакве измене у Аргони. Јавља се за омаљу битку на истоку од Вердена.

верне на борбу са ђаурима, обећавајући велику пљачку и улазак у рај.

Правоверни су се одушевили и првих дана месеца октобра скупили су се у гомилама у Бајазиту и на брдским превојима на руској граници.

Овде су били придодати турским регуларним трупама, коњици, пешадији и артиљерији. Команду над њима узели су турски официри.

По причању руских војника, Курди су врло добри јахачи, и вешто рукују копљем. Они подсећају на Козаке. На непријатеља нападају силно у густим масама, великом храброшћу.

Међутим митраљеви и шрапнелска зрна брзо их расхлађују. Настаје страшна паника и деморалишу се и друге трупе. Тада не помажу никакве молбе ни протјеге. Разбојничка психологија одржала се до краја код Курда. Ако им не пође за руком да одмах победе непријатеља, разбег-

ну се.

Сем ових Курда заробљени су и Курди из регуларних трупа. Они чине нешто бољи утисак. Они су смишљенији, окретнији и хладнокрвнији. Од њих би се могли направити одлични војници, кад би их неко време вежбао добри официри. Нарочито је карактеристично њихово спокојство. Својој жртви односе све с равнодушним фетишизмом.

Заробљени официри готово се не разликују од својих војника. Бедно су обучени; на једноме ципеле скинуте с руског убијеног војника. Држе се гордо.

Мртвачки скок

— Јунаштво једнога кловна —

У једној француској чети био је и један вашарски вештак, клоун боље рећи, по имену Диреј, пореклом из Ли-

јона.

Једнога дана немачки митраљез напосио им је велике штете. Није се против њега ништа могло урадити. Капетан је рекао: „Кад би могао неко да посматра са овога фабричког оцака, који је већ полуразрушен“. Диреј рече: „Ја ћу ићи“. Скиде капут и за неколико тренутака попе се на оцак. Одатле је давао знаке својима како да гађају митраљез. Почео је и сам да пуца и како је био добар стрелац убио је неколико Шваба.

Звали су га да сиђе, наређивали су му... Наједанпут он се исправи, баци пушку на земљу и скочи главачке.

Када је пао на земљу дотрчаше код њега. Мислили су да је мртав. Тада једним лаким скоком претрну се и добродрушао рече:

— Мртвачки скок.
— Иди до ђавола са твојим мртвачким скоком, рече ка-

петан... Глупаче? толико си нас уплашио!

Капетан је предложио Диреја за одликовање.

Ратне ситуације

У Доњем Дому сер Едвард Греј изјавио је, да га је посланик Сједињених Држава известио, да је инаквина Лихтенштајн изјавила да остаје неутрална.

Примедба. — Инеквина Лихтенштајн, која има површину од 150 квадратних километара са 10.750 становника, улази у састав аустријског царинског савеза, а сем тога тесно је везана са Аустријом читавим низом других уговора.

У Прагу се налази врло много бегунаца из Галиције. Страх је да не наступи глад, јер је много хране употребљено за војску.

Швајцарски економисти мисле,

да ће у Немачкој наступити финансијски крах у пролеће.

Дописник „Матена“ вели, да ће Немачка у децембру закључити нов војни зајам од седам милијарди марака. До сада је Немачка дала Турској 200 милиона марака.

У енглеским листовима појавио се оглас: „Сваки, који може показати неки начин, да се униште немачки ратни бродови, добиће 25.000 динара награде.“

Енглески на своју флоту и војску троши сваке недеље око 205.000.000 динара.

Из приватних писама сазнаје се, да су немачке власти мобилисале и послале на исток све мушко становништво Луксембурга, у добу од 18—35 година.

„Савиначка Касина“ Филлијал кафане „Руског Цара“

Један део чувеног подрума код „Руског Цара“, са свима домаћим и страним винима („Рујица“ црно и бело карловачко, жупско, ризлинг, бордо, медок и т. д.) пресељен је у „Савиначку Касину“, коју је узео под закуп Владимир Радовић, ресторатер код „Руског Цара.“

Како је у овим приликама и за грађанство на Врачару потребна једна кафана која ће их задовољити у свако доба добрим пићем и гујном, закупац кафане „Руски Цар“ сматрао је за своју дужност, да узме под закуп и „Савиначку Касину“ да би својим поштованим посетиоцима којима је сада немогуће долазити код „Руског Цара“ дао могућности да у својој непосредној близини имају кафану првога реда.

Одлична и најбоља кујна код „Руског Цара“ даје поштованом грађанству на Врачару потпуно уверење да ће и „Савиначка Касина“ располагати истом кујном и свим удобностима које има кафана и ресторација „Руски Цар.“

Цене најумереније

Ценовник I. Срп. Краљ. Повлашћене Фабрике за конзервирање меса Поврћа и Воћа

Светозара Стефановића у Крагујевцу

Поврће	У флашама		У кутијама		Паштет	Дин. пара
	1/2	3/4	1/2	1		
Краљ. млад грашак у зрну			-70	1:20	Од гушче цигернице	1 —
Млад грашак			-50	-90	„ пилетине	0 50
Грашак у зрну			-40	-70	„ говеђине	0 50
Млада боранија				-60	„ свињског језика	0 50
Црвен патлиџан цео				-70	„ говеђег језика	0 50
„ „ цеђен			-45	-70	Конзерве од меса	
Шваргла несечена			3 —	3 —	Говеђи гулаш	0 90
„ сечена					Говеђе печење	0 90
Млади краставци у води		1:50			Свињско печење	0 90
Компоти					Свињска кавурма	0 70
Од кајсија	-80	1:60	-80		Бифтек	1 —
„ бр. сџа	-80	1:60			Рајнбратен	1 —
„ љуштених шљива	-90	1:70	-70		Лунгенбратен	0 90
„ трешања	-80	1:60	-80	1:20		
„ вишања	80	1:60	-80			
„ јагода	-80		-80			
Пекмез					Примедба	
Од шљива				1 —	Фабрика прима поруч-	
„ јагода				1:20	бине од 25 динара на ви-	
„ кајсија				1:20	ше предаја на крагујевач-	
Пекмез од шљива у бу-					кој станици. За препродав-	
радима од 100 кгр. 46 —					це 5 од сто касашкото	
50 кгр. 24:50.						

Фабрика је дала оштампати ценовник својих израђевина у новинама, како би дала прилику да исецањем истог свака њена муштерија снабде се.

Фабрика је скувала велику количину изврсног пекмеца са кожомурицом и исти продаје само у бурадима од 100 и 50 кгр. Све израђевине шаљу се на пошту железницом. Најмања је поручбина 25 дин.

ФАБРИКА КОНЗЕРВИ
Свет. Стефановића, Крагујевац

3—3

Молим сваког оног који би ма шта знао да ми јави за моју сестру Невену, жену Цветка Илића предузимача из Ваљева, која је са мајком и троје деце пошла 29.-Х из Ваљева, али не знам куда на адресу Милошу Јовановићу богослову кафана „Талпара“ — Краљево. 2-5

Капци од артије

Већа количина капака од артије продаје се. Упитати уредништво „Пијемонта“ — Краљ. Александра бр. 12. 15—

У кафани Панте Костића
КОД
Вука Караџића
(СКАДАРЛИЈА)

Преко целог дана точи се свеже пиво (чаша 0:20, кригла 0:30 п. д.) велики избор природног пића и српских мезелука. — Услуга брза и тачна. 12—21

„Пијемонт“ прима огласе по умереној цени.

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА Геце Кона — Београд

- добила је следеће ратне карте:
1. Велика карта Европе (War Map of Europe) цена дин. 2:50
 2. Europa Central (карта Европе франц. издање) 3 —
 3. Empire Allemand (2 листа велика са немачко-француско немачко-руским бојиштем III) 6 —
 4. Frontière Franco Allemande француско-немачко бојиште 1 лист 1:80
 5. Frontière Franco Allemande (2 велика листа генералштабне карте франц.-немачко бојиште) 6 —
 6. Цвијиб, карта Србије (Срп. Аустријско бојиште) 1 —
 7. Маринковић, карта Србије 2:50
- Са поручбином има се и новац послати. 4—

Наш добри и непрежаљени
Сима Николић
трговац београдски, члан фирме „Мајсторовић и Николић“ умро је после дужега боловања 10. овог месеца у Младеновцу и пренесен је у Београд и схрањен у породичној гробници.

Извештавамо о овоме по нас превеликом губитку наше рђаве и пријатеље, молимо их за тихо саучешће.

До гроба уцвељени: супруга *Ситојанка*; брат *Петар Николић* трговац из Младеновца; синовци *Никола и Сима*; синовце *Јелена, Вукосава и Даница*; снаје *Видосава и Јелица С. Мајсторовићка* и остала многобројна породица. 3—3

Потпуно нова реновирана штампарија

Телефон 15-91.

Телефон 15-91.

„ПИЈЕМОТ“

У својој сопственој згради
Краља Александра бр. 12.

Снабдевена потпуно најновијим словима, шарама, линијама и свим могућим штампарским машинама и бојама.

Са две најновијег система „ЛИНОТУР“ СЕЦ-МАШИНАМА

Прима на израду: Књиге, разна дела, протоколе, ценовнике, јеловнике, свадбене позивнице, вереничке карте, у разним форматима плакате, биоскопске програме, улазнице, визиткарте, као и разне друге штампарске послове.

ПОТПУНО ЧИСТА И БРЗА ИЗРАДА.

О солидности и умереним ценама, као и о самој изради ма каквог штампарског посла штампарија „Пијемонт“ ставља на расположење публици да се и сама јо свему лично увери.

ЦЕНЕ СУ ВРЛО УМЕРЕНЕ.

Прима на израду све могуће штампарске послове